

Vitaal, Gezond en Duurzaam kalf

*Een optimale zorg voor het kalf. Dat is de kern van het plan **'Vitaal, Gezond en Duurzaam kalf'** van de Nederlandse melkveehouderij, vleeskalversector en Vee&Logistiek Nederland. Het plan streeft naar transparantie: vanaf het moment dat een koe wordt geïnsemineerd tot en met het moment dat het kalf geslacht wordt. Met het plan gaan alle schakels in de keten (melkveehouderij, kalverhandelaren, veetransporteurs, verzamelcentra en vleeskalverhouderij) met elkaar informatie uitwisselen over het kalf met als doel het verbeteren van de zorg voor het kalf door de keten heen.*

KalfVolgSysteem

Belangrijk onderdeel van 'Vitaal, Gezond en Duurzaam kalf' is het zogeheten KalfVolgSysteem (KVS). Het systeem zorgt voor meer transparantie over de kwaliteit van het kalf omdat alle gezondheidskenmerken (inclusief leeftijd) worden vastgelegd. Dit zorgt voor een betere overgang van jonge kalveren van melkveebedrijven naar vleeskalverbedrijven. Een vitaal, gezond en duurzaam kalf zal tijdens de eerste weken op de vleeskalverhouderij minder medicijnen nodig hebben en beter groeien. Jonge kalveren zijn tijdens die eerste weken extra kwetsbaar omdat er dan veel dieren van een groot aantal verschillende melkveebedrijven op één locatie bij elkaar komen. Wanneer de afweer van de kalveren dan niet optimaal is, kunnen aandoeningen zich snel verspreiden. Deze situatie zal verbeteren omdat het KVS er voor zorgt dat alleen kalveren die aan de selectiecriteria voldoen door de collecterende handelaar geaccepteerd mogen worden.

De sector in vogelvlucht

Jaarlijks worden in de Nederlandse melkveehouderij 750.000 kalveren geboren met de bestemming vleeskalverhouderij. Voornamelijk stierkalveren, maar ook vaarskalveren die niet nodig zijn voor de vervanging van de eigen melkveestapel. Daarmee is de Nederlandse melkveehouderij hofleverancier aan de Nederlandse vleeskalverhouderij, die jaarlijks ongeveer 1,5 miljoen kalveren tot waarde brengt.

Collecterende handel

Collecterende handelaren spelen een cruciale rol in het KVS: zij bepalen of kalveren van melkveebedrijven naar verzamelcentra (en dus naar vleeskalverbedrijven) mogen. Die selectie gebeurt op basis van een aantal objectieve criteria: het kalf moet minimaal veertien dagen oud en minimaal 36 kilo zwaar zijn. En uiteraard moet het dier voorzien zijn van oormerken, correct zijn geregistreerd en in goede gezondheid verkeren. Wordt aan één van deze voorwaarden niet voldaan, dan blijft het kalf op het melkveebedrijf tot op het moment dat het dier wél aan alle eisen voldoet.

Melkveebedrijven

Melkveehouders zijn verantwoordelijk voor goede verzorging en het afleveren van een vitaal kalf. Melkveebedrijven krijgen met KVS inzicht in de prestaties van hun kalveren verderop in de keten door een terugkoppeling van gegevens. Goede prestaties zullen leiden tot een grotere afzetzekerheid van kalveren. Onder meer op basis van informatie uit KVS én adviezen van hun kalverhandelaar kunnen melkveebedrijven de verzorging van kalveren tijdens de eerste levensweken verder verbeteren.

Vleeskalverbedrijven

Vleeskalverbedrijven krijgen dankzij KVS meer vitale kalveren en meer informatie over de dieren die zij ontvangen. Daarmee kunnen ze de verzorging (met name de eerste weken) verder verbeteren en het gebruik van medicijnen verder verlagen.

Verzamelcentra én vleeskalverbedrijven

Verzamelcentra én vleeskalverbedrijven laten vanaf 1 juli 2017 geen kalveren meer toe die niet zijn gemeld in het KVS. Uiteindelijk zal KVS uitgroeien tot een database waarmee een kalf van geboorte tot slacht kan worden gevolgd, inclusief transportbewegingen.

Overige onderdelen 'Vitaal, Gezond en Duurzaam kalf'

Het plan 'Vitaal, Gezond en Duurzaam kalf' is meer dan alleen de uitrol van het KalfVolgSysteem. Melkveehouderij, transport, collecterende kalverhandel, verzamelcentra én vleeskalverhouderij hebben ook ieder afzonderlijk stappen genomen om de kwaliteit van het Nederlandse kalf verder te verbeteren. Een overzicht.

Melkveehouderij

- De kwaliteitssystemen van zuivelondernemingen maken sinds 2016 onderscheid tussen kalveren en jongvee enerzijds en melkgevende dieren anderzijds. Voor kalveren en jongvee gelden een aantal specifieke eisen onder meer op het gebied van voeding, huisvesting en verzorging. Bedrijven die hier niet aan voldoen, worden uitgesloten van melklevering.
- Melkveebedrijven moeten sinds 2012 beschikken over een bedrijfsgezondheidsplan en een bedrijfsbehandelplan, opgesteld in samenspraak met een (erkende) dierenarts. Het bedrijfsgezondheidsplan geeft onder meer inzicht in het antibioticagebruik van kalveren in de leeftijd tot 56 dagen.
- De zuivelsector blijft zoeken naar manieren om het welzijn van kalf en koe verder te verbeteren. Binnen het project 'Verkenning kalf bij koe' worden nieuwe methoden (familiekuddes, kalvercrèches) op de voet gevolgd: wellicht bieden ze voor een aantal melkveebedrijven een goed alternatief.
- LTO Nederland organiseert, in samenwerking met verschillende zuivelorganisaties, bijeenkomsten over kalveropfok. Tijdens bedrijfsbezoeken wisselen dierenartsen, jongveespecialisten, melkveebedrijven en vleeskalverhouders kennis en ervaringen uit. Doel is om de gezondheid en de opfok van het Nederlandse kalf te verbeteren.
- De besmettelijke ziekten IBR en BVD berokkenen melkvee- en vleeskalverbedrijven grote schade vanwege slechtere technische resultaten, een hoger gebruik van antibiotica en uitval van dieren. Beide sectoren werken aan een plan van aanpak voor deze aandoeningen. Ambitie: volledige uitbanning van IBR en BVD.

Collecterende kalverhandel en transport

- Vee&Logistiek Nederland heeft bijeenkomsten en publicaties verzorgd over het plan Vitaal Kalf, KVS en de controlerende en adviserende rol van de collecterende kalverhandelaar daarin. Bewustwording was hier het belangrijkste doel.
- Vee&Logistiek Nederland heeft een erkenningsregeling voor collecterende handelaren opgezet. Een erkende kalverhandelaar heeft een onder meer een vakbekwaamheidsbewijs voor transport, volgt bijscholingscursussen en registreert de controles van al zijn kalveren in het KVS.

Goede bestemming voor ieder kalf

Voor ieder kalf een goede bestemming vinden: het is de gezamenlijke ambitie van melkveehouders, kalverhandelaren, verzamelcentra en vleeskalverhouders. Het is tegelijkertijd een lastige opgave, omdat het voor een bepaalde categorie kalveren (laag geboortegewicht, vrouwelijk, weinig vleestypisch) heel moeilijk kan zijn een geschikt afzetkanaal in de vleeskalverhouderij te vinden.

- Collecterende handelaren controleren bij de melkveehouders of de kalveren voldoen aan de leeftijds- en gezondheidseisen en registreren dit in KVS.
- Veetransporteurs die kalveren vervoeren van een verzamelcentrum naar de vleeskalverhouderij voldoen als deelnemer aan het kwaliteitssysteem Vitaal Kalf aan voorschriften op het gebied van transport.

Verzamelcentra

- Verzamelcentra en kalverhandelaren hebben hun onderlinge informatie-uitwisseling verbeterd. Beide partijen weten nu beter welke eisen er gesteld worden aan kalveren bestemd voor de vleeskalverhouderij.
- Verzamelcentra voldoen sinds 2015 aan IKB Vleeskalveren (vanaf 2017: Vitaal Kalf), die extra (lees: bovenwettelijke) eisen stelt wat betreft minimumleeftijd en gezondheid van kalveren. Andere aanscherpingen zijn in voorbereiding zoals méér controle op aanvoer, strengere gezondheids- en gewichtscriteria en betere registratie.
- Dankzij een betere selectie van kalveren op melkveebedrijven, beter transport, een betere opvang van de dieren op verzamelcentra en een betere opvang op de vleeskalverhouderij, zal anti-bioticagebruik verder dalen.

Kalverhouderij

- De sector heeft geïnvesteerd in een betere opvang van kalveren tijdens de eerste weken op vleeskalverbedrijven. Daartoe is onder meer een tien-puntenplan opgesteld.
- De sector blijft zoeken naar verbetering van de condities tijdens transport, verzamelen en opvang van kalveren. In 2016 is hiervoor een onderzoekstraject 'Vitaal en gezond kalf' gestart.
- Ieder vleeskalverhouderijbedrijf moet beschikken over een bedrijfsgezondheidsplan en een bedrijfsbehandelplan, opgesteld samen met de dierenarts. Hierin worden preventie- en behandelstrategieën van aandoeningen geëvalueerd en eventueel bijgesteld. Doel: een betere kalvergezondheid en daarmee een lager gebruik van antibiotica.
- De vleeskalverhouderij heeft het toezicht op de import van kalveren verscherpt. Op basis van signalen zijn verschillende maatregelen denkbaar zoals extra hygiënemaatregelen, extra transportvoorwaarden, kanalisatie of zelfs een importstop. Ook het toezicht op transport is verscherpt, met behulp van een traceringsysteem:

vóór vertrek vanuit het buitenland naar Nederland moeten van alle kalveren de identificatiecodes bekend zijn. Op die manier kan, bij een uitbraak van een besmettelijk dierziekte, al onderweg worden ingegrepen.

- De besmettelijke ziekten IBR en BVD berokkenen melkvee- en vleeskalverbedrijven grote schade vanwege slechtere technische resultaten, een hoger gebruik van antibiotica en uitval van dieren. Beide sectoren werken aan een plan van aanpak voor deze aandoeningen. Ambitie: volledige uitbanning van IBR en BVD.

